

2. Предместніков О.Г. Насильство в сім'ї як злочин: причини, виявлення і розслідування: (тактико-психолог. основи): монографія. Міністерство внутрішніх справ України. Херсон: Айлант, 2008. 172 с.

3. Насильство в сім'ї та діяльність ОВС щодо його подолання: навчально-методичний посібник для курсантів вищих навчальних закладів МВС України / укладачі: Запорожцев А.В., Лабунь А.В., Заброда Д.Г., Басиста І.В., Дроздова І.В., Брижик В.О., Мусієнко О.М. Київ, 2012. 246 с.

4. Малиновська Т.М. Попередження насильства над жінками в сім'ї. *Право і Безпека*. 2016. № 1. С. 117-120.

5. Права людини в діяльності української міліції – 2011 / за заг. ред. О.А. Мартиненка. Київ; Харків: Права людини, 2011. 354 с.

УДК 343.232-048.445(043.2)

Лутчин В.І., аспірант,
Львівський національний університет ім. І. Франка, м. Львів, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ФОРМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

В залежності від форми кримінального провадження, кримінальні правопорушення можна поділити на ті, які належать до приватного обвинувачення (*prywatnoskargowe*) і публічного обвинувачення (*publicznoskargowe*).

Відповідно до українського законодавства кримінальні правопорушення, щодо яких кримінальне провадження здійснюється у формі приватного обвинувачення, може бути розпочате слідчим, прокурором лише на підставі заяви потерпілого про вчинення кримінального правопорушення [1, с. 282]. Кримінальний процесуальний кодекс України закріплює у ст. 477 вичерпний перелік кримінальних правопорушень, які належать до приватного обвинувачення. Як приклад, до приватного обвинувачення належать наступні кримінальні правопорушення проти життя і здоров'я особи: ч. 1 ст. 122 (умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження без обтяжуючих обставин), ст. 125 (умисне легке тілесне ушкодження), та інші. Кримінальні правопорушення, які не знайшли відображення у ст. 477 КПК України належать до публічного обвинувачення [3].

Що стосується публічного обвинувачення, то прокурор, слідчий зобов'язані в межах своєї компетенції розпочати досудове розслідування в кожному випадку безпосереднього виявлення ознак кримінального правопорушення, а також вжити всіх передбачених законом заходів для встановлення події кримінального правопорушення та особи, яка його

вчинила.

На відміну від українського законодавства, де перелік кримінальних правопорушень, які належать до приватного обвинувачення міститься у положеннях КПК України, у польському законодавстві такого переліку не існує. Вказівка на приватне обвинувачення міститься у конкретному параграфі артикулу КК Республіки Польща. Наприклад, у арт. 216 § 5 КК Республіки Польща зазначається, що кримінальне провадження по цьому кримінальному правопорушенню здійснюється у формі приватного обвинувачення. До кримінальних правопорушень, які віднесені до приватного обвинувачення належать: арт. 157 § 2, 3 (незначні тілесні ушкодження) арт. 212 (наклеп), арт. 216 (образа), арт. 217 (порушення фізичної недоторканності) КК Республіки Польща тощо [5]. Кримінальне провадження щодо цих кримінальних правопорушень є, в основному, приватним обвинуваченням. Потерпіла сторона, як приватний обвинувач, може вносити і підтримувати обвинувачення у суді.

Проте, якщо цього вимагає суспільний інтерес, прокурор може порушити кримінальне провадження або приєднатися до провадження, яке вже порушено потерпілим. Процес участі прокурора у таких кримінальних провадженнях регулюється арт. 60 КПК Республіки Польща [6]. Основна маса кримінальних правопорушень, закріплених у КК Республіки Польща, належать до публічного обвинувачення (обвинувачення висувається прокурором, який діє від імені держави).

Щоправда, існують кримінальні правопорушення, кримінальне провадження щодо яких розпочинається лише у випадку, якщо потерпіла сторона подає відповідну заяву. Такі кримінальні правопорушення називаються «*przestępstwa wnioskowe*». Однак, їх не слід плутати з кримінальними правопорушеннями, які належать до приватного обвинувачення (*przestępstwa prywatnoskargowe*), оскільки подання заяви є лише умовою для відкриття кримінального провадження, яке продовжується, як будь-яке інше кримінальне провадження у формі публічного обвинувачення. У цьому випадку мова йде про різновид публічних кримінальних правопорушень.

З чого випливає, що згідно КК Республіки Польща можна виділити підгрупу публічних кримінальних правопорушень, досудове розслідування яких здійснюється на підставі заяви потерпілого. Аналогічно, як і з приватним обвинуваченням, вказівка на те, що кримінальне провадження може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого міститься у відповідному параграфі артикулу КК Республіки Польща. Як приклад, до цієї підгрупи належать наступні кримінальні правопорушення: арт. 160 § 3 (необережне нараження людини на безпосередню небезпеку втрати життя або завдання тяжкої шкоди здоров'ю), арт. 161 § 1, 2 (створення безпосередньої небезпеки, яка може спричинити зараження особи на ВІЛ), арт. 190 (погроза розправи), арт.

190a § 1, 2 (утиск особи, який істотно порушує її приватне життя) КК Республіки Польща та інші. Зазвичай кримінальні правопорушення, провадження щодо яких порушується лише на підставі заяви потерпілої особи, завдають невелику шкоду і на потерпілого покладається попередня оцінка того чи існує потреба у кримінальному провадженні [4, с. 120].

Література

1. Тертишник В.М. Кримінальний процес України. Особлива частина: підручник. Київ: Алерта, 2014. 420 с.
2. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 13. Ст. 88.
4. Grześkowiak A.(red.), Wiak K. (red.) Prawo karne. Wydanie 6. Warszawa: С.Н. Beck, 2017. 437 s.
5. Kodeks karny: Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kancelaria Sejmu. 1997. Nr 88. Poz. 553. 135 s.
6. Kodeks postępowania karnego: Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kancelaria Sejmu. 1997. Nr 89. Poz. 555. 294 s.

УДК 343(043.2)

Майстро Д.М., аспірантка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ФЕЄРВЕРКИ ТА САЛЮТИ ЯК ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ ІЗ ТВАРИНАМИ

Шум феєрверків та салютів згубний як для диких, так і для домашніх тварин, що підтверджується численними дослідження. Це лякає тварин, викликає занепокоєння та завдає стрес, наприклад, у паніці дикі тварини можуть вибігати з лісу на автотраси та гинути під колесами машин. Саме гуркіт від феєрверків травмує чутливі органи слуху птахів і тварин. Емоційний і психологічний стрес, заподіяний шумом, може відлякати птахів від їхніх гнізд або пташенят. Налякані птахи безладно літають, стикаючись з об'єктами, раничи себе або розбиваючись на смерть.

Наприклад, під час новорічних свят у 2020 році у столиці Чехії від запуску новорічних феєрверків загинули і були поранені лебеді, які плавали в річці Влтава, в німецькому зоопарку в місті Крефельд через небесні ліхтарики згоріли заживо як мінімум 30 мавп – серед яких п'ять орангутанів, 48-річна срібляста горила, шимпанзе і кілька макак – а також птахи і кажани [1].

Під час святкування нового 2021 року у Римі сотні птахів загинули внаслідок шуму від новорічних феєрверків. Люди почали поширювати